

НАСТАВА И ВАСПИТАЊЕ

3

Београд, 2020.

Извршни издавач:
Педагошко друштво Србије
Теразије 26, 11000 Београд
тел. 011 268 77 49
www.pedagog.rs
E-mail: casopis@pedagog.rs

Суиздавач:
**Институт за педагогију
и андрагогију Филозофског
факултета Универзитета у Београду**
Чика Љубина 18-20, 11000 Београд
тел. 011 3282 985

За извршног издавача

Наташа Стојановић

За суиздавача

Др Живка Крњаја

Главни и одговорни уредници

Др Живка Крњаја

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Лидија Радуловић

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Уредништво

Др Биљана Бодрошки Спариосу

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Лидија Вујичић (Lidija Vujičić)

Учитељски факултет Свеучилишта у Ријеци, Хрватска

Др Јулијана Вучо

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Др Саша Дубљанин

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Весна Жунић Павловић

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

Универзитета у Београду

Др Павел Згага

Педагошки факултет Универзитета у Љубљани, Словенија

Др Наташа Матовић

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Мати Мери (Matti Meri)

Одељење за образовање наставника Факултета хуманистичких наука Универзитета у Хелсинкију, Финска

Др Саша Милић

Филозофски факултет у Никшићу Универзитета Црне Горе

Др Владета Милин

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Драгана Павловић Бренеселовић

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Илке Паршман (Ilke Parchmann)

Лајбниц институт за педагогију Природно-математичког факултета Универзитета у Киелу, Немачка

Др Јан Петерс (Jan Peeters)

Центар за развој на раном узрасту Одељења за студије социјалне заштите Универзитета у Генту, Белгија

Др Росица Александрова Пенкова

Одељење за образовање наставника Универзитета „Климент Охридски“ у Софији, Бугарска

Др Алла Степановна Сиденко

Академија за образовање наставника Државног универзитета „Ломоносов“ у Москви, Русија

Др Милан Станчић

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Јелисавета Тодоровић

Филозофски факултет Универзитета у Нишу

Др Емина Хебиб

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Издавачки савет

Др Мара Ђукић

Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

Др Ненад Глумбић

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

Универзитета у Београду

Др Митја Крајнчан

Педагошки факултет Универзитета Приморска у Копру,

Словенија

Др Снежана Лоренс (Snezana Lawrence)

Факултет за здравствену, социјалну заштиту и образовање Универзитета Англиа Рускин, Уједињено Краљевство

Др Софија Врцел

Филозофски факултет Свеучилишта у Ријеци, Хрватска

Секретари редакције

Катарина Бошковић

Лука Николић

Лектор

Татјана Догдибеговић

Лектура текстова на енглеском језику

Мр Ана Поповић Пецић

Преводиоци

За енглески језик мр Ана Поповић Пецић

За руски језик др Дара Дамљановић

Технички уредник

Јелена Панић

Штампа

ЈП „Службени гласник“

Тираж

200

Издавање часописа финансијским средствима помаже

Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Филозофски факултет Универзитета у Београду

Индексирање часописа: ERIH PLUS, SCIndeks

На годишњем нивоу објављују се три свеске часописа.

НАСТАВА И ВАСПИТАЊЕ • САДРЖАЈ

257–272	<i>Вера Сјасеновић Емина Хебиб Зорица Шаљић</i>	УЧЕШЋЕ ПРАКТИЧАРА У ПРОЦЕСУ СТВАРАЊА И СПРОВОЂЕЊА ОБРАЗОВНИХ ПОЛИТИКА
273–290	<i>Невена Новосељачки Руженка Шимоњи-Чернак Маја Покушевски</i>	УЧЕНИЧКА ПЕРЦЕПЦИЈА ШКОЛСКЕ КЛИМЕ И НАСИЉА У ШКОЛИ
291–312	<i>Марина Семиз</i>	КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЈЕ И ПРИСТУПИ У ДЕФИНИСАЊУ КООПЕРАТИВНОГ УЧЕЊА
313–330	<i>Лукаш Сјарек</i>	КОДЕКС ЕТИКЕ И ЕТИЧКИ МОДЕЛ ДОНОШЕЊА ОДЛУКА КАО ПОДРШКА У ПРОФЕСИОНАЛНОЈ ПРАКСИ НАСТАВНИКА
331–344	<i>Драјана Павловић Дина Пејровић</i>	ЕЛЕКТРОНСКЕ КЊИГЕ У УЧЕЊУ СТРАНИХ ЈЕЗИКА ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ СТУДЕНАТА: ПРЕГЛЕД ИСТРАЖИВАЊА
345–359	<i>Ивана Вучеџић Нена Васојевић Снежана Кирич</i>	МИШЉЕЊЕ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА У СРБИЈИ О ПРЕДНОСТИМА ОНЛАЈН УЧЕЊА ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19
361–375	<i>Тијана Гајић Неда Маенза</i>	МОДАЛИТЕТ ТАНДЕМСКОГ УЧЕЊА КАО ВИД САВРЕМЕНОГ ТРЕНДА У УЧЕЊУ СТРАНОГ ЈЕЗИКА: ПРИМЕР МОБИЛНЕ АПЛИКАЦИЈЕ HELLOTALK
376–377	<i>In Memoriam Тајјана Павловски (1956 – 2020)</i>	
379–380	СПИСАК РЕЦЕНЗЕНАТА	
381–389	УПУТСТВО ЗА АУТОРЕ	

STUDIES IN TEACHING AND EDUCATION • CONTENTS

257–272	<i>Vera Spasenović Emina Hebib Zorica Šaljić</i>	THE PARTICIPATION OF PRACTITIONERS IN THE PROCESS OF CREATING AND IMPLEMENTING EDUCATION POLICIES
273–290	<i>Nevena Novoseljački Ruženka Šimonji-Černak Maja Pokuševski</i>	STUDENTS' PERCEPTIONS OF SCHOOL CLIMATE AND SCHOOL VIOLENCE
291–312	<i>Marina Semiz</i>	CONCEPTUALIZATIONS AND APPROACHES IN DEFINING COOPERATIVE LEARNING
313–330	<i>Lukáš Stárek</i>	CODE OF ETHICS AND THE ETHICAL DECISION-MAKING MODEL AS A SUPPORT IN TEACHERS' PROFESSIONAL PRACTICE
331–344	<i>Dragana Pavlović Dina Petrović</i>	E-BOOKS IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING FROM THE STUDENTS' PERSPECTIVE: A REVIEW OF RESEARCH
345–359	<i>Ivana Vučetić Nena Vasojević Snežana Kirin</i>	OPINIONS OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN SERBIA ON THE ADVANTAGES OF ON-LINE LEARNING DURING THE COVID-19 PANDEMIC
361–375	<i>Tijana Gajić Neda Maenza</i>	THE MODALITY OF TANDEM LEARNING AS AN ASPECT OF A CONTEMPORARY TREND IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING: THE EXAMPLE OF THE HELLOTALK MOBILE APP
376–377	<i>In Memoriam Tatjana Pavlovski (1956 – 2020)</i>	
379–380	LIST OF REVIEWERS	
381–389	GUIDELINES FOR CONTRIBUTORS	

ОБУЧЕНИЕ И ВОСПИТАНИЕ • СОДЕРЖАНИЕ

257–272	<i>Вера Спасенович Эмина Хебиб Зорица Шальич</i>	УЧАСТИЕ ПРАКТИКОВ В ПРОЦЕССЕ СОЗДАНИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ
273–290	<i>Невена Новоселячки Руженка Шимони-Чернак Майя Покушевски</i>	ВОСПРИЯТИЕ УЧЕНИКАМИ ШКОЛЬНОГО КЛИМАТА И НАСИЛИЯ В ШКОЛЕ
291–312	<i>Марина Семиз</i>	КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИИ И ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ КООПЕРАТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ
313–330	<i>Лукаш Старек</i>	КОДЕКС ЭТИКИ И ЭТИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ КАК ОПОРА В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПРАКТИКЕ УЧИТЕЛЕЙ
331–344	<i>Драгана Павлович Дина Петрович</i>	ЭЛЕКТРОННЫЕ КНИГИ В ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ СТУДЕНТОВ: ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ
345–359	<i>Ивана Вучетич Нена Васоевич Снежана Кирич</i>	МНЕНИЕ УЧЕНИКОВ СРЕДНИХ ШКОЛ В СЕРБИИ О ПРЕИМУЩЕСТВАХ ОНЛАЙН-ОБУЧЕНИЯ ВО ВРЕМЯ ПАНДЕМИИ COVID-19
361–375	<i>Тияна Гайич Неда Мазенза</i>	МЕТОДИКА ТАНДЕМНОГО ОБУЧЕНИЯ КАК ОДНА ИЗ СОВРЕМЕННЫХ ТЕНДЕНЦИЙ В ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА: ПРИМЕР МОБИЛЬНОГО ПРИЛОЖЕНИЯ HELLOTALK
376–377	<i>In Memoriam Татьяна Павловска (1956 - 2020)</i>	
379–380	<i>СПИСОК РЕЦЕНЗЕНТОВ</i>	
381–389	<i>ПРАВИЛО ПУБЛИКАЦИИ ДЛЯ АУТОРОВ</i>	

Учешће практичара у процесу стварања и спровођења образовних политика

Вера Спасеновић¹

Одељење за педагогију и андрагогију, Филозофски факултет, Универзитет у
Београду, Београд, Србија

Емина Хебиб

Одељење за педагогију и андрагогију, Филозофски факултет, Универзитет у
Београду, Београд, Србија

Зорица Шаљић

Одељење за педагогију и андрагогију, Филозофски факултет, Универзитет у
Београду, Београд, Србија

Апстракт Једна од важних претпоставки остваривања функционалне образовне политике јесте да се кључне одлуке у домену образовне политике доносе уз консултовање с онима који ће ње одлуке непосредно спроводити. Циљ спроведеног истраживања је био да се сагледа како школски педагози ојачају учешће практичара у процесу стварања и спровођења образовних политика. Конкретније, истраживали смо ко је све учествовао у креирању актуелних реформских решења у образовању, као и у којој мери су практичари мотивисани да се укључе у процес стварања и спровођења образовних политика и зашто. Узорак истраживања је чинило 159 педагога, запослених у основним и средњим школама широм територије Републике Србије. Подаци, прикућени анкетирањем, указују на то да практичари, посматрано из угла школских педагога, не учествују активно у процесу стварања и спровођења образовних политика. Искусство неузимања у обзир перспективе практичара, па чак и изостављање прилике да буду мишлени, доприноси томе да се реформска решења ојачају као наметнућа, нерелевантна и непримерена локалном контексту, што потврђују и налази овог истраживања. Такве околности недовољно делују на мотивисаност практичара за спровођење образовно-политичких одлука и на сузбијање отпора према променама.

Кључне речи: образовна политика, реформе у образовању, доносиоци одлука у образовању, партиципација практичара, школски педагози.

¹ vspaseno@f.bg.ac.rs

The Participation of Practitioners in the Process of Creating and Implementing Education Policies

Vera Spasenović

Department of Pedagogy and Andragogy, Faculty of Philosophy,
University of Belgrade, Belgrade, Serbia

Emina Hebib

Department of Pedagogy and Andragogy, Faculty of Philosophy,
University of Belgrade, Belgrade, Serbia

Zorica Šaljić

Department of Pedagogy and Andragogy, Faculty of Philosophy,
University of Belgrade, Belgrade, Serbia

Abstract *One of the important preconditions for the implementation of a functional education policy is that key decisions in the domain of education policy are taken following consultations with those who will be directly implementing these decisions. The aim of our research was to examine how school pedagogists perceive the participation of education practitioners in the process of creating and implementing education policies. More specifically, we sought to identify all those who participated in the creation of current reform solutions in education, and to find out to what extent education practitioners are motivated to get involved in the process of creating and implementing education policies and why. The research sample consisted of 159 pedagogists working in primary and secondary schools across the Republic of Serbia. The data, collected through a survey, indicate that practitioners, from the point of view of school pedagogists, do not take an active part in the process of shaping and implementing education policies. The experience of not taking into account the practitioners' perspective, even not giving them the opportunity to be asked for their input, contributes to reform solutions being perceived as imposed from above, non-relevant and inappropriate to the local context, which is borne out by the findings of this research. Such circumstances have a detrimental effect on education practitioners' motivation for implementing educational-political decisions and the suppression of resistance to changes.*

Keywords: *education policy, reforms in education, decision-makers in education, participation of education practitioners, school pedagogists.*

Участие практиков в процессе создания и реализации образовательной политики

Вера Спасенович

Кафедра педагогики и андрагогики, Философский факультет,
Белградский университет, Белград, Сербия

Эмина Хебиб

Кафедра педагогики и андрагогики, Философский факультет,
Белградский университет, Белград, Сербия

Зорица Шальич

Кафедра педагогики и андрагогики, Философский факультет,
Белградский университет, Белград, Сербия

Резюме *Одним из важных предварительных условий в реализации политики функционального образования является то, что ключевые решения в области образовательной политики должны приниматься в консультации с теми, кто будет непосредственно выполнять эти решения. Целью данного исследования было выяснить, как школьные педагоги воспринимают участие практиков в процессе создания и реализации образовательной политики. В частности, было рассмотрено, кто все участвовал в разработке текущих решений по реформе образования, а также насколько специалисты-практики заинтересованы в участии в процессе создания и реализации образовательной политики и почему. Исследование проведено с участием 159 педагогов, работающих в начальных и средних школах на всей территории Республики Сербия. Данные, собранные в ходе опроса, показывают, что практики с точки зрения школьных педагогов не принимают активного участия в процессе создания и реализации образовательной политики. Опыт игнорирования точки зрения практиков и даже упущение возможности их минимального участия, способствует тому, что решения реформ воспринимаются как навязанные, нерелевантные и неуместные для местного контекста, что подтверждается результатами данного исследования. Такие обстоятельства отрицательно влияют на мотивацию к реализации решений в области образовательной политики и подавление сопротивления изменениям.*

Ключевые слова: образовательная политика, реформы в образовании, лица, принимающие решения в образовании, участие практиков, школьные педагоги.

Ученичка перцепција школске климе и насиља у школи

Невена Новосељачки¹

Завод за здравствену заштиту радника Здраво мед., Суботица, Србија

Руженка Шимоњи-Чернак

Педагошки факултет у Сомбору, Универзитет у Новом Саду, Сомбор, Србија

Маја Покушевски

Независни истраживач, Нови Сад, Србија

Апстракт Циљ истраживања је испитивање релација између перцепције школске климе код ученика и појаве насиља у школи, као и провера постојања разлика у перцепцији школске климе и појави насиља у односу на пол ученика, разред који ученици похађају, уџбих на крају претходне школске године и образовање родитеља. Користени су инструменти скала школске климе – School climate scale и ПРОНА. Корелационом анализом утврђена је значајна неаитивна повезаност перцепирања школске климе као подржавајуће и склоности ка насилном понашању, као и позитивна повезаност перцепирања школске климе као нејодржавајуће и склоности ка насилном понашању и изложености вршњачком насиљу. Утврђена је значајна разлика у перцепцији школске климе с обзиром на разред који ученици похађају, у смислу да ученици који похађају шест и седми разред чешће перцепирају школску климу као подржавајућу него ученици осмог разреда. Када је реч о вршњачком насиљу, утврђена је значајна разлика у односу на пол, разред и школски уџбих ученика: склоности ка насилном понашању, а уједно и изложености школском насиљу чешће се јавља код ученика мушкој пола, код ученика с нижим школским уџбихом (довољан или добар) и код ученика осмог разреда.

Кључне речи: школска клима, насиље у школи, повезаност перцепције школске климе и насиља, предвиђање перцепције школске климе.

Увод

Унапређивање васпитно-образовног рада се у многим истраживањима показало као веома значајно за смањење појаве насиља у школи, међутим, оно зависи од многих чинилаца. Већина тих чинилаца може се концептуализовати у појам школске климе, која као мултидимензионалан феномен обухвата различите аспекте школске организације и живота у школи, као што су материјално окружење, квалитет и квантитет интеракција у школи, академски резултати, подршка и слично (Eliot, Cornell, Gregory, & Fan, 2010; Domović, 2003; Đurić i Popović-Čitić, 2011; Žunić-Pavlović i

1 nevena.novoseljacki@live.com

Students' Perceptions of School Climate and School Violence

Nevena Novoseljački

Medical Center Zdravo Med, Subotica, Serbia

Ruženka Šimonji-Černak

Faculty of Education in Sombor, University of Novi Sad, Sombor, Serbia

Maja Pokuševski

Independent researcher, Novi Sad, Serbia

Abstract

The aim of the research was to examine the relationship between perceptions of school climate among students and the occurrence of school violence, and to investigate the existence of differences in school climate perceptions and the occurrence of violence depending on students' gender, the grade they are in, their academic achievement at the end of the previous grade, and parents' educational background. The instruments School Climate Scale and PRONA were used. Correlation analysis indicates a significant negative correlation between the perception of the school climate as supportive and a tendency towards violent behavior, as well as a positive correlation between the perception of the school climate as unsupportive and a tendency towards violent behavior and exposure to peer violence. A significant difference in the perception of school climate was established depending on the school grade, with sixth- and seventh-grade students more frequently perceiving the school climate as supportive than eighth graders. As for peer violence, significant differences were established depending on students' sex, grade and academic achievement: a tendency towards violent behavior, as well as exposure to school violence were more common among male students, students with lower academic achievement (with average grades of two or three out of five) and eighth-grade students.

Keywords: *school climate, school violence, correlation between school climate perceptions and violence, prediction of school climate perceptions.*

Восприятие учениками школьного климата и насилия в школе

Невена Новосельячки

Институт охраны здоровья рабочих, Суботица, Сербия

Руженка Шимони-Чернак

Педагогический факультет в Сомборе, Нови-Садский университет, Сомбор, Сербия

Майя Покушевски

Самостоятельный исследователь, Нови-Сад, Сербия

Резюме Целью исследования является изучение отношения между восприятием учениками школьного климата и проявлением насилия в школе, а также проверка различий в восприятии школьного климата и феномена насилия в зависимости от пола, посещаемого класса, успеха в конце предыдущего учебного года и уровня образования родителей. Использовались инструменты Шкала школьного климата – *School climate scale* и ПРОНА. Корреляционный анализ выявил значительную отрицательную связь между восприятием школьного климата как поддерживающего и склонностью к агрессивному поведению, а также положительную корреляцию между восприятием школьного климата как не поддерживающего и склонностью к агрессивному поведению и подверженности насилию со стороны сверстников. Обнаружена значительная разница в восприятии школьного климата в зависимости от класса, который посещают учащиеся, в том смысле, что учащиеся шестого и седьмого классов чаще воспринимают школьный климат как поддерживающий, чем учащиеся восьмых классов. Что касается насилия со стороны сверстников, обнаружена значительная разница в отношении пола, класса, успеваемости учащихся в школе: склонность к агрессивному поведению и в то же время подверженность насилию в школе чаще встречается у учащихся мужского пола, учащихся с более низкой успеваемостью в школе (удовлетворительные или посредственные) и у восьмиклассников.

Ключевые слова: школьный климат, насилие в школе, связь между восприятием школьного климата и насилием, прогнозирование восприятия школьного климата.

Концептуализације и приступи у дефинисању кооперативног учења

Марина Семиз¹

Педагошки факултет у Ужицу, Универзитет у Крагујевцу, Ужице, Србија

Апстракт Употреба појма кооперативно учење у научној литератури, пракси и свакодневном говору указује на бројне неодређености и флуидности, посебно у погледу његовој садржаја, да ли се он првенствено односи на облик учења, стравеију учења, наставну методу, наставну стравеију, педагошки приступ или наставни систем. Циљ овог рада је да се прикажу и критички анализирају постојеће концептуализације кооперативног учења и приступа у њиховом дефинисању, а тиме представи позиција кооперативног учења у односу на релевантне и сродне појмове у оквиру појмовне мреже. Трагом сазнања о концептима и дефиницијама у оквирима логике и методологије друштвених (педагошких) истраживања, изведени су следећи закључци: а) у анализираним научним радовима постоји плуралитет значења кооперативног учења; б) у описују су дескриптивне, прескриптивне и кономијивне дефиниције кооперативног учења; в) присутан је психолошки и педагошки приступ у њиховом дефинисању, а евидентно је и одсуство консензуса међу ауторима о позицији овог појма у мрежи сродних појмова. Плуралитет значења у којима се овај појам употребљава и шешкоће у његовом дефинисању доведени су у везу с различитим контекстима његове примене, разноврсности теоријских и методолошких приступа од којих аутори полазе, самом сложености појма, а у неким случајевима и неушемељеним применама појма у истраживачке и практичне сврхе.

Кључне речи: кооперативно учење, сарадничко учење, рупни облик рада, концепти, дефиниције.

Увод

Иако се идеја о кооперативном учењу може пронаћи у тековинама античке културе и према неким изворима и раније (Johnson, Johnson, & Holubec, 1993), сам концепт кооперативног учења није био конституисан пре 1970. године. Потреба за сарадњом између људи и кооперативним учењем између ученика, као и ученика и наставника, датира још од настанка првих робовласничких друштава, о чему сведоче идеје педагошких класика тог периода. Старогрчки филозоф Сократ (469–399. п.н.е.)

¹ semizmarina@pfu.kg.ac.rs

Conceptualizations and Approaches in Defining Cooperative Learning

Marina Semiz

Faculty of Education in Užice, University of Kragujevac, Užice, Serbia

Abstract *The uses of the concept of cooperative learning in the literature, in practice and in everyday speech suggest considerable vagueness and fluidity, particularly with regard to its content, namely, whether it refers primarily to a form of learning, a learning strategy, a teaching method, an instructional strategy, a pedagogical approach, or a system of instruction. This paper aims to present and critically analyze existing conceptualizations of cooperative learning and approaches to its definition, and thus present the position of cooperative learning in relation to relevant and related concepts within a concept network. Through analysis of concepts and definitions within the logic and methodology of social sciences (pedagogical) research, the following conclusions have been drawn: a) in the papers analyzed there are multiple meanings of cooperative learning; b) there are descriptive, prescriptive and connotative definitions of cooperative learning; c) there are psychological and pedagogical approaches to its definition, and there is an evident lack of consensus among authors on the position of this concept in the network of related concepts. The plurality of meanings in which this concept is used, and the difficulties with its definition, have been related to the different contexts of its application, the variety of authors' theoretical and methodological approaches, the complexity of the concept itself, and, in some cases, the inaccurate uses of the concept for research and practical purposes.*

Keywords:

Keywords: *cooperative learning, collaborative learning, group work, concepts, definitions.*

Концептуализации и подходы к определению кооперативного обучения

Марина Семиз

Педагогический факультет в Ужице, Крагуевацкий университет, Ужице, Сербия

Резюме *Использование термина кооперативное обучение в научной литературе, практике и повседневной речи указывает на многочисленные неопределенности и изменчивости, особенно с точки зрения его содержания, независимо от того, относится ли он в первую очередь к форме обучения, стратегии обучения, методу обучения, педагогическому подходу или системе обучения. Цель данной статьи - представить и критически проанализировать существующие концептуализации кооперативного обучения и подходы к их определению, и, таким образом, представить позицию кооперативного обучения по отношению к релевантным и связанным понятиям в рамках понятийной сети. На основе знания концепций и определений в рамках логики и методологии общественных (педагогических) исследований сделаны следующие выводы: а) в проанализированных научных статьях присутствует множество значений кооперативного обучения; б) описательные, предписывающие и коннотативные определения кооперативного обучения находятся в центре внимания, в) в их определении присутствует психологический и педагогический подход, и среди авторов наблюдается явное отсутствие консенсуса в отношении положения этого понятия в сети родственных понятий. Множественность значений, в которых используется этот термин, и трудности с его определением связаны с различными контекстами его применения, разнообразием теоретических и методологических подходов авторов, сложностью термина и в некоторых случаях необоснованным применением термина в исследованиях и на практике.*

Ключевые слова: кооперативное обучение, совместное обучение, групповая форма работы, концепции, определения.

Code of Ethics and the Ethical Decision-making Model as a Support in Teachers' Professional Practice

Lukáš Stárek¹

Department of Special Education, Univerzita Jana Amose Komenského
Praha, Prague, Czech Republic

Abstract

Educators are confronted by specific ethical issues in their everyday work. However, awareness of these issues, the search for answers to them and their consideration, demand due diligence and time. Thus, the importance of ethics and its impact may be downplayed. An educator aims to pay attention to the development of a child/student, especially with respect to the environment or social setting itself, and the responsibility toward society itself is evident from this. The educator's responsibility should also be related to the profession itself and the social perception of the teaching profession. The aim of the research was to examine whether a school's code of ethics and the training to use an Ethical Decision-making Model could be used to support teachers in solving ethical dilemmas. The research sample consisted of teaching staff working at a primary school in Prague. The teachers work in the first stage of primary school. The selected primary school has a code of ethics as an internal regulation. In total, five interviews with teachers were conducted. Respondents agreed that the Code of Ethics and Ethical Decision-making Model are good support for their professional practice. They are primarily useful in the communication process, especially when talking to children, colleagues and parents.

Keywords: *ethical code, ethical dilemma, ethics, teaching profession*

Introduction

The educator in modern society interacts with a diverse group of children/students when she/he works with or teaches extremely heterogenous groups of individuals who may be characterised by diversity that is not only cultural and linguistic in nature, but also moral. A similar situation arises in terms of moral customs, modes of behaviour and habits. A whole range of lifestyles and normative opinions converge at school and in the classroom. Consequently, educators need methods and sound knowledge in order to be able to address moral and ethical problems. According to Banks (2010), the most controversial area of ethics in helping professions is the conflict between ethical values and principles.

The teacher shares society's expectations that she/he contributes to a student's socialisation and helps her/him develop according to her/his abilities and qualities and constitutes the right to the constructive benefit for society. The student's well-being should be kept in mind during the educator's support and guidance toward a respect for cultural

1 starek.lukas@ujak.cz

- Solfronk, J. (2000). *Učitelství jako profese*. Liberec: Technická univerzita.
- Stárek, L. (2015). Etický kodex jako profesní výzva v osobní asistenci – I. část. *Listy sociální práce*. 8(23), 18-19.
- Stárek, L. (2020). Etický model rozhodování se jako profesní nástroj. *Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae Universitas Catholica Ružomberok*. 19(3), 42-57.
- Urbánek, P. (2005). *Vybrané problémy učitelské profese: aktuální analýza*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, Fakulta pedagogická.

Legal sources:

Act No. 563/2004 Coll., On pedagogical staff and on the amendment of certain laws (Education Act).
In: *Collection of laws of the Czech Republic*.

Примљено: 14.11.2020.

Коригована верзија примљена: 15.12.2020.

Прихваћено за штампу: 20.12.2020.

Кодекс етике и етички модел доношења одлука као подршка у професионалној пракси наставника

Лукаш Старек

Катедра за психологију, Филозофски факултет, Универзитет у Бањој Луци,
Бања Лука, Босна и Херцеговина

Апстракт Наставници се суочавају са специфичним етичким питањима у оквиру своје свакодневне праксе. Међу њим, развој свесћи о овим питањима, пошрапа за одговорима и њихово разматрање, захтевају посвећеност радну и време. Стога, важност етике и њен утицај моју бити умањени. Наставник има за циљ да обради пажњу на развој деце/ученика, посебно у пољу околине или самој друштвеној окружења, и из тога се може уочити одговорност према самом друштву. Одговорност наставника би, иакође, требала да се доводи у везу са његовом професијом и друштвеном перцепцијом наставничке професије. Циљ истраживања је испитати да ли школски кодекс етике и обука о употреби етичког модела доношења одлука моју бити примењени као вид подршке наставницима у процесу решавања етичких дилема. Узорак истраживања су чинили наставници који раде у једној основној школи у Прају. Наставници раде у нижим разредима основне школе. Одабрана основна школа има кодекс етике као своју унутрашњу пропис. Обављено је укључно пет интервјуа са наставницима. Испитаници постижу сигурност да кодекс етике и етички модел доношења одлука моју бити значајна подршка у њиховој професионалној пракси. Такође, показало се да моју бити нарочито корисни у процесу комуникације, пре свега, са децом, колегама и родитељима.

Кључне речи: етички кодекс, етичка дилема, етика, наставничка професија.

Кодекс етики и етичка модель принятия решений как опора в профессиональной практике учителей

Лукаш Старек

Департамент специального образования, Университет имени Яна Амоса Коменского,
Прага, Чешская Республика

Резюме *В своей повседневной практике учителя сталкиваются с определенными этическими проблемами и вопросами, понимание которых, как и поиск и рассмотрение ответов, требуют посвящения работе и времени. Следовательно, важность этики и ее влияние могут быть уменьшены. Учитель стремится обратить внимание на развитие ребенка / ученика, особенно с точки зрения окружающей или самой социальной среды, и в этом можно увидеть ответственность перед самим обществом. Ответственность учителя также должна быть связана с его профессией и общественным восприятием профессии учителя. Цель исследования - изучить, можно ли применять школьный этический кодекс и подготовку к использованию этической модели принятия решений в качестве формы поддержки учителям в процессе решения этических дилемм. В исследовании приняли участие учителя, работающие в младших классах в одной начальной школе в Праге. Выбранная начальная школа имеет этический кодекс в качестве внутреннего регламента. Всего было проведено пять интервью с учителями. Анкетированные учителя согласны с тем, что этический кодекс и этическая модель принятия решений могут оказать существенную поддержку в их профессиональной деятельности. Также было показано, что они могут быть особенно полезны в процессе общения, прежде всего, с детьми, коллегами и родителями.*

Ключевые слова: *этический кодекс, этическая дилемма, этика, педагогическая профессия.*

Електронске књиге у учењу страних језика из перспективе студената: преглед истраживања

Драгана Павловић¹

Департман за комуникологију и новинарство, Филозофски факултет,
Универзитет у Нишу, Ниш, Србија

Дина Петровић

Катедра за германистику, Филолошки факултет, Универзитет у Београду,
Београд, Србија

Апстракт У раду се разматра примена електронских књига у високом образовању, са посебним освртом на перцепције студената страних језика, јер је примена тенденција да ова популација у последњој деценији више користи електронске књиге за употребу студирања. Због својих техничких карактеристика, пре свега мултимедијалности и интерактивности, електронске књиге имају високе популарности за учење страних језика на свим нивоима. Сходно томе, у релевантној литератури постоји све већи број истраживачких студија које се баве различитим аспектима примене електронских књига у усвајању страних језика. Циљ овог рада је да се направи приказ објављених студија које се односе на перцепције студената о популарности, предностима и недостацима електронских књига у усвајању садржаја из области страних језика. Структура рада обухвата уводни део, део о настанку е-књига, прећупак истраживања у високом образовању, као и приказ истраживања у којима се емпиријским путем дошло до података о перцепцијама студената страних језика о употреби електронских књига током студирања. У закључном делу рада се констатира да студенти користе е-књиге, да су упознали њихове предности и недостаци, али да ипак преферирају коришћење штампаних књига за учење. Према ставовима студената, е-књиге због својих техничких карактеристика могу имати високу применљивост у учењу страних језика у делу ширења вокабулара, боље разумевања, развоја читалачких навика и анализе прочитаних текстова.

Кључне речи: електронска књига, високо образовање, учење страних језика, истраживање.

Увод

Развој информационо-комуникационих технологија условио је многе промене у области високог образовања које су утицале на мењање културе учења, укључујући и

¹ dragana.pavlovic@filfak.ni.ac.rs

E-books in Foreign Language Learning from the Students' Perspective: A Review of Research

Dragana Pavlović

Department of Communicology and Journalism, Faculty of Philosophy,
University of Niš, Serbia

Dina Petrović

Department of German Language, Literature and Culture, Faculty of Philology,
University of Belgrade, Belgrade, Serbia

Abstract

This paper looks at the use of e-books in higher education, with special reference to the perceptions of foreign language students, as over the last decade there has been a noticeable tendency in this population towards increased use of e-books for their studies. Due to their technical characteristics, primarily multimediality and interactivity, e-books have great potential for foreign language learning at all levels. Therefore, in the relevant literature there is an increasing number of studies dealing with various aspects of e-book use in foreign language acquisition. The aim of this paper is to present a review of published studies pertaining to student perceptions of the potential, advantages and drawbacks of e-books in content learning in the field of foreign languages. The structure of the paper comprises an introductory section, a section on the emergence of e-books, a review of research in higher education, and a review of studies in which data on foreign language students' perceptions of the use of e-books in their studies were obtained using empirical methods. In the conclusion, it is noted that students use e-books, that they are acquainted with their advantages and drawbacks, but that they nevertheless prefer the use of printed books for studying. Students' attitudes suggest that e-books, due to their technical characteristics, can have high applicability in foreign language learning in terms of vocabulary expansion, better comprehension, the development of reading habits and text analysis.

Keywords: *e-book, higher education, foreign language learning, research.*

Электронные книги в изучении иностранного языка с точки зрения студентов: обзор исследований

Драгана Павлович

Департамент коммуникации и журналистики, Философский факультет,
Нишский университет, Ниш, Сербия

Дина Петровић

Кафедра германистики, Филологический факультет,
Белградский университет, Белград, Сербия

Резюме *В статье обсуждается применение электронных книг в высшем образовании с особым акцентом на восприятие студентов, изучающих иностранный язык, поскольку среди этой группы студентов в последнее десятилетие наблюдается заметная тенденция к увеличению использования электронных книг в учебных целях. Электронные книги, благодаря своим техническим характеристикам, в первую очередь мультимедийности и интерактивности, обладают высоким потенциалом для изучения иностранных языков на всех уровнях. Следовательно, в соответствующей литературе появляется все больше исследований, посвященных различным аспектам применения электронных книг при овладении иностранными языками. В данной статье приводится обзор опубликованных исследований, связанных с восприятием студентами возможностей, преимуществ и недостатков электронных книг в освоении содержания в области иностранных языков. Структура статьи включает вводную часть, раздел о происхождении электронных книг, обзор исследований в сфере высшего образования, а также обзор исследований, в которых эмпирическим путем получены данные о восприятии студентами, изучающими иностранные языки об использовании электронных книг во время учебы. В заключительной части статьи констатируется, что студенты пользуются электронными книгами, что они знакомы с их преимуществами и недостатками, но они все же предпочитают использовать печатные книги для обучения. По мнению студентов, электронные книги, благодаря своим техническим характеристикам, могут иметь большую применимость при изучении иностранных языков когда речь идет о расширении словарного запаса, лучшем понимании, развитии навыков чтения и анализа прочитанных текстов.*

Ключевые слова: *электронная книга, высшее образование, изучение иностранных языков, исследования.*

Мишљење ученика средњих школа у Србији о предностима онлајн учења током пандемије Covid-19

Ивана Вучетић¹

Иновациони центар Машинског факултета, Машински факултет,
Универзитет у Београду, Београд, Србија

Нена Васојевић

Иновациони центар Машинског факултета, Машински факултет,
Универзитет у Београду, Београд, Србија

Снежана Кирин

Иновациони центар Машинског факултета, Машински факултет,
Универзитет у Београду, Београд, Србија

Апстракт Последњих година сведоци смо бројних истраживања и пилот-пројеката, како код нас тако и у свету, који се баве истраживањем онлајн учења. У раду се теоријски и емпиријски анализирају моћности онлајн учења. Теоријски део се односи на анализу разлика традиционалног и онлајн учења на основу проучавања стручне литературе. Емпиријско истраживање је сprovedено помоћу уџбеника који је дистрибуиран путем различитих интернет платформи током априла 2020. године. Овим истраживањем обухваћено је 339 ученика средњих школа у Србији, који су у периоду ванредног стања услед пандемије Covid-19 похађали онлајн наставу. Добијени подаци су обрађени квалитативном анализом. Циљ истраживања био је да се идентификују предности онлајн учења у односу на традиционални модел наставе с аспекта ученика средњих школа, као и да се дају препоруке за даља истраживања и унапређења у пракси. Резултати истраживања показали су да ученици средњих школа у Србији прекозноју предности онлајн учења, које се односе на уштеду времена, моћности управљања процесом учења и унапређење резултата наставног процеса.

Кључне речи: онлајн настава, учење на даљину, дигиталне технологије, иновативан наставни модел, пандемија Covid-19.

Увод

Стање образовног сектора зависи од бројних фактора који укључују и друштвено-економске услове (Stamatović i Milošević, 2017). Преовлађујући тип наставе која се данас реализује у школама често има атрибут традиционална. У традиционално

1 vuceticivana@yahoo.com

Opinions of High School Students in Serbia on the Advantages of On-Line Learning during the Covid-19 Pandemic

Ivana Vučetić

Innovation Center of the Faculty of Mechanical Engineering, Faculty of Mechanical Engineering,
University of Belgrade, Belgrade, Serbia

Nena Vasojević

Innovation Center of the Faculty of Mechanical Engineering, Faculty of Mechanical Engineering,
University of Belgrade, Belgrade, Serbia

Snežana Kirin

Innovation Center of the Faculty of Mechanical Engineering, Faculty of Mechanical Engineering,
University of Belgrade, Belgrade, Serbia

Abstract

In recent years, there have been numerous studies and pilot-projects both in Serbia and around the world, dealing with on-line learning. This paper analyzes the possibilities of on-line learning theoretically and empirically. The theoretical section presents an analysis of differences between traditional and on-line learning based on a review of the literature. The empirical study was carried out using a questionnaire distributed through various internet platforms in April 2020. The survey comprised 339 high school students in Serbia who attended on-line classes during the state of emergency imposed due to the Covid-19 pandemic. The data thus collected were processed using qualitative analysis. The aim of the study was to identify the advantages of on-line learning relative to the traditional model of instruction from the perspective of secondary school students, and to offer recommendations for further research and improvements in practice. The results of the study suggest that secondary school students in Serbia recognize the advantages of on-line learning in terms of time efficiency, the possibility to manage the learning process and improvement of the results of the instructional process.

Keywords: *on-line instruction, distance learning, digital technologies, innovative teaching model, Covid-19 pandemic.*

Мнение учеников средних школ в сербии о преимуществах онлайн-обучения во время пандемии Covid-19

Ивана Вучетич

Инновационный центр факультета машиностроения, Факультет машиностроения, Белградский университет, Белград, Сербия

Нена Васоевич

Инновационный центр факультета машиностроения, Факультет машиностроения, Белградский университет, Белград, Сербия

Снежана Кирин

Инновационный центр факультета машиностроения, Факультет машиностроения, Белградский университет, Белград, Сербия

Резюме *В последние годы мы стали свидетелями многочисленных исследований и пилотных проектов как в нашей стране, так и в мире, которые касаются экспертизы онлайн-обучения. В данной статье теоретически и эмпирически анализируются возможности онлайн-обучения. Теоретическая часть относится к анализу разницы между традиционным и онлайн-обучением, на основе изучения литературы по специальности. Эмпирическое исследование проводилось с использованием анкеты, распространенной через различные интернет-платформы в течение апреля 2020 года. Исследование проведено на примере 339 учеников средних школ в Сербии, которые посещали онлайн-классы во время чрезвычайного положения из-за пандемии Covid-19. Полученные данные обработаны с применением качественного анализа. Целью исследования было выявить преимущества онлайн-обучения, по сравнению с традиционной моделью обучения с точки зрения анкетированных учеников, а также дать рекомендации для дальнейших исследований и улучшения практики. Результаты исследования показали, что ученики в Сербии признают преимущества онлайн-обучения, которые связаны с экономией времени, возможностью управлять процессом обучения и улучшать результаты учебного процесса.*

Ключевые слова: *онлайн-обучение, дистанционное обучение, цифровые технологии, инновационная модель обучения, пандемия Covid-19.*

Модалитет тандемског учења као вид савременог тренда у учењу страног језика: Пример мобилне апликације HelloTalk

Тијана Гајић¹

Катедра за стране језике, Пословни факултет, Универзитет Сингидунум,
Београд, Србија

Неда Маенза

Катедра за стране језике, Факултет за туристички и хотелијерски менаџмент,
Универзитет Сингидунум, Београд, Србија

Апстракт У раду су најлашени савремени трендови усвајања страних језика који систематски појешују комуникативне способности, доприносећи развијању језичких вештина на креативан и иновативан начин. Један од водећих трендова овега се у модалитету зајамног учења, који се све више користи и подразумева интеракцију два лица која су вољна да једно друго науче свој мајерњи језик. Приказане су могућности усвајања страног језика помоћу мобилне апликације HelloTalk, засноване на тандемском учењу и уметљене на комуникативном приступу. Друштвене интеракције које су укључене у партнерско решавање проблема омогућавају сваком студенту да прошири своју зону наредног развоја, што предмети овог рада чини значајним у педагошком контексту. У раду је представљено истраживање спроведено с циљем испитивања мишљења студената о коришћењу овог алата за усвајање страних језика. Коришћена је квантитативна и квалитативна методологија. Подаци су прикупљени на основу онлајн анкете и уштем фокус групних разговора. Показало се да је једна од главних предности учења страних језика на овај начин делимично или потпуно смањење језичких баријера, као и одсуство страха и преме, честих прашилаца у комуницирању на страном језику. Потврђено је да мобилна апликација HelloTalk, иако привлачна при учењу страних језика, није у потпуности заживела међу студентском популацијом у Србији услед недостатка слободног времена студената, као и њихове недовољне ангажованости која је неопходна при тандемском учењу.

Кључне речи: учење страних језика, тандемско учење, мобилна апликација HelloTalk.

Уводна разматрања

Веома је значајно да се при учењу страних језика користе нова, занимљива и продуктивна решења која ће студентима омогућити да открију све своје језичке умешности. Бројне су предности иновативних сазнања и технолошких достигнућа на

¹ nevenajecemenica88@gmail.com

- Nunes, E. M. S., & Ramos, W. C. (2011). Aprendizagem de línguas in-tandem: um suporte inovador na aprendizagem de língua inglesa. *Horizontes de Linguística Aplicada*, 10(1), 110-132.
- Paiva, V. M. (2013). A formação do professor para uso da tecnologia. In K. A. Silva, F. G. Daniel, S. M. Kaneko-Marques, & A. C. B. Salomao (Eds.), *A formação de professores de línguas: Novos Olhares*, 2, 209-230. Campinas, SP: Pontes Editores. Preuzeto sa <https://www.veramenezes.com/formtec.pdf>
- Romić, S. (2011). Isti u različitome. *Školske novine*, 62(21), 10-11.
- Simić, K. (2015). *Osnove metodike nastave*. Brčko: Evropski univerzitet.
- Souza, R. A. (2007). *Aprendizagem de línguas em e-tandem via mensagens instantâneas: um estudo de caso. Dissertação de Mestrado*. Universidade Federal do Rio de Janeiro. Preuzeto sa <http://www.lingnet.pro.br/media/dissertacoes/katia/2007-renata.pdf>
- Suzić, N., Stojaković, P., Ilić, M., Branković, D., Milijević, S., Krneta, D. (1999). *Interaktivno učenje*. Banja Luka: Ministarstvo prosvete Republike Srpske i UNICEF Kancelarija u Banjoj Luci.
- Telles, J. A., & Vassallo, M. L. (2006). Foreign language learning in tandem: Teletandem as an alternative proposal in CALLI. *The ESPecialist*, 27(2), 189-212. Preuzeto sa <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.1025.2815&rep=rep1&type=pdf>
- Telles, J. A., & Ferreira, M. (2010). Teletandem: Possibilidades, dificuldades e abrangência de um projeto de comunicação on-line de PLE. *Horizontes de Linguística Aplicada*, 9(2), 79-104.
- Vassallo, M. L., & Telles, J. A. (2006). Foreign language learning in tandem: Theoretical principles and research perspectives. *The ESPecialist*, 27(1), 83-118. Preuzeto sa <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.845.2443&rep=rep1&type=pdf>
- Vygotsky, L. S. (1982). Mishlenie i rech [Thought and language]. *Moscow: Pedagogika*, Vol. 2, 5-361.

Примљено: 27.01.2020.

Коригована верзија примљена: 31.07.2020.

Прихваћено за штампу: 17.08.2020.

The Modality of Tandem Learning as an Aspect of a Contemporary Trend in Foreign Language Learning: The Example of the *HelloTalk* Mobile App

Tijana Gajić

Department of Foreign Languages, Faculty of Business, Singidunum University,
Belgrade, Serbia

Neda Maenza

Department of Foreign Languages, Faculty of Tourism and Hospitality Management,
Singidunum University, Belgrade, Serbia

Abstract

*The paper highlights contemporary trends in foreign language acquisition which systematically enhance communicative abilities, contributing to the development of language skills in a creative and innovative manner. One of the leading trends is reflected in the modality of mutual learning, which is increasingly used and involves the interaction of two persons willing to teach each other their mother tongue. The paper looks at the possibilities of acquiring a foreign language using the **HelloTalk** mobile app, based on tandem learning and the commu-*

nicative approach. The social interactions involved in problem solving through partnership enable each student to expand their zone of further development, making the topic of this paper significant in a pedagogical context. A study carried out with the aim of assessing students' attitudes to the use of this language acquisition tool is presented in the paper. Quantitative and qualitative methods were used. Data were collected using an online survey and also through focus group discussions. The findings suggest that one of the major advantages of learning a foreign language in this way is the partial or total reduction of language barriers, as well as the absence of anxiety and nervousness, which frequently accompany communication in a foreign language. The findings confirm that the HelloTalk mobile app, although appealing in language learning, is not widely used among the student population in Serbia due to students' lack of free time and their insufficient engagement, which is required in tandem learning.

Keywords: *foreign language learning, tandem learning, HelloTalk mobile app..*

Методика тандемного обучения как одна из современных тенденций в изучении иностранного языка: пример мобильного приложения HelloTalk

Тияна Гайич

Кафедра иностранных языков, Факультет бизнеса, Университет Сингидунум,
Белград, Сербия

Неда Маэнза

Кафедра иностранных языков, Факультет туризма и гостиничного менеджмента,
Университет Сингидунум, Белград, Сербия

Резюме *В статье подчеркиваются современные тенденции в изучении иностранных языков, которые систематически улучшают коммуникативные компетенции, способствуя развитию языковых навыков творческим и новаторским способом. Одна из ведущих тенденций находит свое отражение в методике взаимного обучения, которая все чаще используется, а предполагает взаимодействие двух лиц, желающих изучать родной язык друг друга. Представлены возможности изучения иностранного языка с помощью мобильного приложения HelloTalk, основанного на тандемном обучении и коммуникативном подходе. Социальные взаимодействия, связанные с решением проблем партнеров, позволяют каждому студенту расширить зону своего будущего развития, что делает предмет данной статьи значительным в педагогическом контексте. В статье представлено исследование, проведенное с целью изучения мнений студентов об использовании данного инструмента в изучении иностранных языков, с использованием количественной и качественной методологии. Данные были собраны на основе онлайн-опроса и интервью в фокус-группах. Результаты показали, что одним из главных преимуществ изучения иностранных языков таким способом является частичное или полное снижение языковых барьеров, а также отсутствие страха и беспокойства, частых спутников в общении на иностранном языке. Также подтверждено, что мобильное приложение HelloTalk, хотя и привлекательно для изучения иностранных языков, не полностью прижилось среди студенчества в Сербии из-за нехватки свободного времени у студентов и их недостаточной активности, необходимой для тандемного обучения.*

Ключевые слова: *изучение иностранного языка, тандемное обучение, мобильное приложение HelloTalk*

IN MEMORIAM

Татјана Павловски
(1956–2020)

Татјана Павловски је рођена 5. октобра 1956. године у Земуну. Основну школу и гимназију је завршила у Београду, након чега је уписала студије на Филозофском факултету Универзитета у Београду, Групу за школску психологију и педагогију, и завршила их 1979. године. На истом факултету је магистрирала 1991. године с темом „Тематско планирање васпитно-образовног рада у дечјим вртићима“, код ментора проф. др Мирјане Пешић.

У два наврата боравила је у САД у оквиру стручног усавршавања: на Државном универзитету Охаја 1986. године у оквиру стипендије Савета интернационалних програма, и 1995. године у оквиру међународног пројекта Step by step.

Од 1980. до 1987. године радила је као стручни сарадник у Предшколској установи „Чика Јова Змај“ у Београду, након чега започиње свој рад на Одељењу за педагогију и андрагогију Филозофског факултета као асистент на предметима из области предшколске педагогије.

Области у оквиру предшколске педагогије којима се највише бавила биле су планирање и програмирање васпитно-образовног рада, образовање деце раних узраста и стручно усавршавање практичара.

Учествовала је у научноистраживачким пројектима Института за педагогију и андрагогију из области предшколске педагогије дајући свој велики допринос у савременом и иновативном приступу пракси предшколског васпитања и развоју предшколске педагогије. Као млади истраживач зналачки и храбро је преузела руковођење пројектом „Тематско планирање“, одредивши се да се бави и у садржинском и у методолошком смислу веома сложеном и недовољно истраженом проблематиком код нас. Резултат је била њена књига о тематском планирању у дечјем вртићу која је отворила нове просторе у теорији дечјег вртића и дуго година била незаобилазна литература из ове области, а сама књига доживела је више издања.

Од 1994. године била је ангажована као стручни руководилац на међународном пројекту Фонда за отворено друштво „Step by step“, чији је носилац за тадашњу Југославију (Србију и Црну Гору) био Институт за педагогију и андрагогију и реализовао се под називом „Дечји вртић као породични центар“. Ангажовањем на овом пројекту Татјана је покренула не само значајне програмске промене у нашој пракси, већ нас је, захваљујући својим стручним и личним квалитетима, на најбољи могући начин представљала у међународним оквирима. Као резултат овог пројекта 1998. године је била један од оснивача и први директор Центра за интерактивну педагогију, пионирском подухвату за оно време. Својим успешним руковођењем овим центром она је успела да формира јаку екипу посвећених и искусних стручњака, а ЦИП центар је постао носилац значајних међународних иницијатива и програма. У великој мери и њеном заслугом, ЦИП центар се развио у респектабилног партнера у реформским процесима у области предшколског васпитања код нас и у међународним оквирима, као део међународне ISSA организације.

Поред реформских активности у оквиру ЦИП центра за интерактивну педагогију, Татјана Павловски је активно учествовала у реформским иницијативама Института за педагогију и андрагогију, реформи образовања код нас започетој 2000. године, као члан